

Verslag van de 9e Lentevergadering te Utrecht

door

W. HELLINGA, Secretaris

De Negende Lentevergadering der Nederlandsche Entomologische Vereeniging werd gehouden op zondag 7 april 1963 in Restaurant „Esplanade" te Utrecht. Door buitenlands verblijf van onze Predisent werd de Vergadering voorgezeten door de Vice-President Dr. J. G. BETREM. Aanwezig waren:

De leden van Verdienste: Ir. G. A. Graaf Bentinck en B. J. Lempke en de Gewone Leden: Dr. G. Barendrecht, Dr. J. G. Betrem, F. Bink, W. L. Blom, P. Chrysanthus, H. A. Coene, Dr. A. Diakonoff, W. N. Ellis, Dr. H. H. Evenhuis, G. L. van Eyndhoven, F. C. J. Fischer, Dr. H. J. de Fluiter, W. H. Gravestein, J. M. A. v. Groenendaël, Mevr. A. H. van Groenendaël-Krijger, J. H. de Gunst, A. J. Hannema, W. Hellinga, Mevr. L. H. Hellinga-Horning, W. M. Herrebout, G. den Hoed, Drs. C. A. W. Jeekel, Dr. W. J. Kabos, Dr. L. G. E. Kalshoven, Drs. J. A. W. Lucas, W. P. Mantel, J. H. Mook, E. J. Nieuwenhuis, H. v. Oorschot, M. P. Peerdeman, H. Pijfers, H. J. H. Wassink, Drs. H. Wiering, K. W. K. Zwart en één introducté.

Nadat de Voorzitter de aanwezigen welkom heeft geheten gaat hij over tot het voorlezen van het

Verslag Nederlandsche Entomologische Vereeniging 1962/1963

De Lentevergadering waar het vorige verslag werd uitgebracht, werd gehouden op 15 april 1962 te Utrecht. De Zomerbijeenkomst had plaats op 23 en 24 juni 1962 te Valkenburg (L.), onder erevoorzitterschap van de heer W. HELLINGA. De Herfstvergadering vond plaats op 24 november 1962 te Amsterdam en de Wintervergadering op 10 februari 1963 te Utrecht.

Tot mijn spijt moet ik U ook dit jaar weer het overlijden van drie leden bekend maken.

In de eerste plaats overleed ons erelid Dr. S. A. NEAVE, London, de auteur van het vier zware delen tellende boek *Nomenclator Zoologicus*, een belangrijk standaardwerk, waarin alle genusnamen, welke in de zoölogie gebruikt zijn, worden opgesomd; een werk dus dat men steeds moet raadplegen wanneer men een nieuw genus wil beschrijven om te vermijden dat de nieuwgekozen naam reeds gebruikt is.

Voorts overleed ons erelid C. J. M. WILLEMSE, Eygelshoven, onze Nederlandse wereld-specialist op het gebied van de Orthoptera en de meesten van U welbekend. Hij was vroeger een geregelde bezoeker van onze vergaderingen, ondanks het feit dat hij door zijn woonplaats in Zuid-Limburg altijd een verre reis moest maken. In verband met zijn gezondheid moesten wij hem de laatste tijd reeds node op onze vergaderingen missen.

In de derde plaats kwam ons gewone lid N. C. VAN DER VLIET, Nijmegen, in de kracht van zijn jaren bij een auto-ongeluk om het leven. Hij was verbonden aan de Nijmeegse Universiteit, waar men grote verwachtingen van hem had.

Voor het lidmaatschap bedankten 10 leden, nl. de Nederlandsche Gist- en Spiritus-fabriek en Noury & Van der Lande N.V., alsmede de heren HEIJMANS, TEN HOUTEN, KESSEN, VAN DER LIJN, NAEZER, VAN REGTEREN ALTENA en DE VREE. Voorts bedankte het buitenlandse lid de N.V. GORSAC, België.

Hiertegenover konden wij 31 nieuwe namen inschrijven en wel:

1 nieuw Erelid: Prof. J. Chester BRADLEY van de Cornell University te Ithaca (N.Y.), U.S.A. Hij werd als zodanig benoemd op onze laatste Wintervergadering, 10 februari jl. Tot ons genoegen konden wij hem persoonlijk het erediploma overhandigen tijdens een lunch, hem op 29 maart jl. te Rotterdam door het bestuur aangeboden. Het komt niet dikwijls voor, dat wij in de gelegenheid zijn een veraf wonend nieuw erelid persoonlijk met zijn benoeming geluk te wensen.

3 Buitenlandse Leden: P. DIERICX te Heverlee, België, Dr. F. C. HOTTES te Grand Junction (Col.), U.S.A. en Dr. Ir. A. SOENEN te Gorsem, België.

23 Gewone Leden: de dames Mej. Drs. N. CROIN MICHELSSEN, Mevr. Drs. P. DEELEMAN-REINHOLD en Mevr. A. H. VAN GROENENDAEL-KRIJGER, alsmede de heren Anth. BAKKER, R. VAN DEN BRINK, D. P. J. BURREI, L. H. CLAASSENS, L. J. VAN DIJCK, E. HOUKES, P. DEN HOUTER, B. G. N. KAMP, W. J. KLAAYSEN, VAN DER KOO, P. J. A. VAN DER LOOY, H. MOLLER PILLOT, C. J. RUURS, J. Th. STEVENHAGEN, J. J. C. TANIS, A. VAN TIGGELE, A. J. VAN TOL, M. VAN DE VRIE en Dr. F. M. H. WILLEMSE, en voorts de Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst van Amsterdam.

4 Studentleden: L. H. M. BLOMMERS, H. A. COENE, R. C. H. M. OUDEJANS en A. DE SMIDT.

Hun allen wens ik toe, dat zij bij hun lidmaatschap veel baat zullen vinden.

Onze vereniging telt thans:

Leden van Verdienste	4
Ereleden	12
Begunstigers	13
Corresponderende leden	4
Buitenlandse leden	28
Gewone leden	365
Studentleden	53
Aspirantleden	8
	487

Daar 4 leden in twee categorieën zijn opgenomen, is dit aantal feitelijk 483.

Tijdens de verslagperiode heeft slechts één bestuurswisseling plaats gevonden. De heer H. WIERING is nl. in het bestuur gekozen bij het aftreden van de heer C. M. C. BROUERIUS VAN NIDEK en heeft het penningmeesterschap op zich genomen. Hij zal U straks zijn eerste verslag uitbrengen.

Verschillende van onze leden zijn wegens hun verdiensten op meestal entomologisch gebied op een of andere manier geëerd.

Onze President, Dr. J. VAN DER VECHT, is benoemd tot buitengewoon hoogleraar in de zoölogische systematiek aan de Rijksuniversiteit te Groningen.

Aan Dr. Th. C. OUDEMANS is een eredoctoraat van de Landbouwhogeschool te Wageningen verleend.

Aan Prof. Dr. J. DE WILDE en Dr. J. G. TEN HOUTEN zijn eredoctoraten van de Rijkslandbouwhogeschool te Gent verleend.

Ons bestuurslid, de heer F. C. J. FISCHER, ontving de Visser-Neerlandia prijs voor zijn verdiensten inzake de *Catalogus Trichopterorum*.

Afzonderlijk willen wij hier nog vermelden, dat Mevrouw C. S. DE NOBEL-WUNNEBERG na 12½ jaar in dienst te zijn geweest als assistente van onze bibliotheek, haar werkzaamheden einde 1962 beëindigd heeft. In ons februari-nummer zal U gelezen hebben op welk een uitstekende wijze zij haar taak steeds heeft vervuld.

Onze publicaties werden regelmatig voortgezet. Van het Tijdschrift voor Entomologie verscheen deel 105, van de Entomologische Berichten kwamen uit de afleveringen 5—12 van deel 22 en 1—4 van deel 23. Van *Entomologia Experimentalis et Applicata* werd deel 5 gepubliceerd.

De Afdeling voor Toegepaste Entomologie vergaderde verschillende keren. Vele voordrachten op toegepast gebied werden gehouden en er was een zeer grote belangstelling van de kant van de leden.

De Afdeling Noord-Holland & Utrecht en de Afdeling Zuid-Holland vergaderden regelmatig gedurende het winterseizoen; de opkomst van de leden was zeer bevredigend.

Van de nieuwe afdeling Zuidoost Nederland ontving ik een verslag, waaraan ik het volgende ontleen: „De afdeling verheugt zich in een toenemende belangstelling. Het aantal leden per 1 januari 1963 bedroeg 43. De afdeling hield in 1962 drie vergaderingen, alsmede op 27 mei een excursie naar het Leudal, welke laatste helaas door slecht weer werd

bedorven. Voor 1963 staan de volgende bijeenkomsten op het programma: 19 mei nogmaals het Leudal, 8—9 september weekeinde te Gronsveld (L.); eerste helft november vergadering in het Natuurhistorisch Museum te Tilburg."

Het Bestuur van de Uyttenboogaart-Eliassen Stichting vergaderde tweemaal. De samenwerking tussen deze stichting en de N.E.V. was buitengewoon aangenaam. Wij zijn de stichting weer zeer dankbaar voor de grote geldelijke steun, welke zij onze vereniging verleende. Uit het verslag van de penningmeester zal U blijken, hoe bijzonder belangrijk deze bijdrage voor ons is.

Op 5 april jl. bracht Uw Vice-president het voorgeschreven bezoek aan de bibliotheek. De staat, waarin de boeken zich bevinden, is uitstekend. De huisvesting is evenwel niet zoals we die wel zouden wensen. Het reeds in het vorige verslag vermelde gebrek aan ruimte geeft dit jaar weer meer zorgen. In de nabije toekomst zal dit een ernstig probleem worden, waarvoor op korte termijn een oplossing zal moeten worden gezocht. Hoe buitengewoon waardevol ons boekenbezit is, blijkt uit het feit dat dit verzekerd is voor een miljoen gulden. Dit bedrag zal binnenkort aanzienlijk moeten worden verhoogd, daar de bibliotheek zich niet alleen uitbreidt, maar ook de prijzen van de boeken steeds hoger worden.

Hierna geeft de Voorzitter het woord aan de Penningmeester, de Heer H. Wiering, voor zijn verslag over het boekjaar 1962.

Verslag van de penningmeester over het boekjaar 1962.

Mijnheer de President, dames en heren,

Dit jaarverslag zal handelen over de activiteiten van twee penningmeesters. De heer BROUERIUS VAN NIDEK heeft de boeken tot 15 april 1962 bijgehouden. Vanaf deze datum heb ik dit gedaan. Veel dank ben ik verschuldigd aan mijn voorganger, die mij een ordelijke en overzichtelijke boekhouding over gaf en die mij in zeer korte tijd zodanig wist in te werken, dat ik de administratie kon voeren.

Zoals U in voorgaande jaren onder de financiële leiding van de heer VAN NIDEK gewend was, heb ook ik de belangrijkste stukken, t.w. de balans, de winst- en verliesrekening en de begroting voor 1963 laten vermenigvuldigen en in de zaal verspreid. De op papier gegeven cijfers zeggen U zeker meer dan een opsomming van bedragen.

Enkele bedragen van de balans behoeven enige toelichting:

1. De post debiteuren is groot vergeleken met die op de balans van het vorige boekjaar (resp. f 16.826,15 en f 6.653,10). De oorzaak hiervan is een nog te ontvangen bedrag van de Noordhollandsche Uitgevers Mij. als afrekening voor het tijdschrift E.E.A.
2. Het saldo bij de Amsterdamse Bank bedroeg op 1 jan. 1963 f 10.588,72. Dit is gereserveerd voor de afrekening met de nabestaanden van Dr. O. VOGT i.v.m. de verkoop van diens bibliotheek (f 10.609,—).
3. Het tijdschrift E.E.A. is overgegaan van de debet naar de creditzijde van de balans. Het bedrag van f 1.573,16 wordt voorlopig als reserve voor E.E.A. aangehouden.
4. De post crediteuren staat op ongeveer gelijk niveau met die op de vorige balans. Onder deze post vallen nog te betalen bedragen, o.a. aan de drukkerij Ponsen en Looijen ($\pm$ f 9300,—), aan de erven VOGT (f 10.609,—) en aan de heer Fischer ($\pm$ f 4600,—).
5. De balans sluit met een verlies van f 959,32. Aan de Uyttenboogaart-Eliassen Stichting zal een extra subsidie gevraagd worden ter dekking van dit verlies.

Uit de verlies- en winstrekening blijkt, dat de bibliotheek de grootste slokop van de vereniging blijft. Aan aankoop van tijdschriften en boeken werd dit jaar f 5429,96 besteed. Daarnaast werd van het Fonds aankoop boeken f 4011,40 gebruikt voor de aankoop van boeken en tijdschriften uit de bibliotheek van ons overleden lid VAN DER WIEL. Aan salarissen werd f 7832,97 uitgegeven. De Uyttenboogaart-Eliassen Stichting verleende een algemene subsidie van f 20.800,—, terwijl daarnaast subsidies met een bepaalde bestemming werden verleend tot een bedrag van f 6.327,60. Door het toekennen van deze subsidies konden allerlei uitgaven gedekt worden, die anders onmogelijk gedaan hadden kunnen worden. De vereniging verkeert wel in een uitzonderlijke goede positie met zo'n kapitaalkrachtige stichting achter zich, vergeleken met vele andere verenigingen op biologisch gebied.

Bij de begroting voor 1963 moet ik opmerken, dat de uitgaven voor de bibliotheek steeds groter zullen worden. Op de eerste plaats stijgen de kosten voor aankoop van boeken en tijdschriften aanhoudend, terwijl aan salarissen ook een groter deel van de inkomsten besteed moet worden. De begroting voor 1963 vertoont een tekort van f 20.700,—. De Uyttenboogaart-Eliassen Stichting zal een subsidie gevraagd worden ter grootte van dit tekort.

Mijn verslag besluit ik met mijn dank uit te spreken aan de heer B. H. HENDRIKSE van de Nederlandse Overzee Bank, die voor mij de balans en de verlies- en winstrekening samenstelde, en die ook geregeld bereid was advies te geven, wanneer ik moeilijkheden had met de boekhouding.

BALANS PER 31 DECEMBER 1962

Activa

Effecten in blote eigendom	f 15.473,72
Inschrijving Grootboek in blote eigendom	„ 13.770,—
Effecten in volle eigendom	„ 36.280,74
Inschrijving Grootboek in volle eigendom	„ 7.038,—
Debiteuren	„ 16.826,15
Uyttenbogaart-Eliassen Stichting	„ 12.061,—
Amsterdamse Bank	„ 10.588,72
Postgiro	„ 6.362,23
Saldo verlies 1962	„ 959,32
	f 119.287,88

Passiva

Kapitaal	f 24.262,91
Nalatenschap Dr. A. Veth	„ 15.473,72
Legaat Dr. Reuvers	„ 13.770,—
Reserve voor Koersverlies	„ 13.511,94
Fonds Hartogh Heys v. d. Lier	„ 7.038,—
Fonds Hacke-Oudemans	„ 200,—
Fonds aankoop boeken voor de bibliotheek	„ 7.562,26
Dr. J. Th. Oudemans-Stichting	„ 388,70
Tijdschrift E.E.A.	„ 1.573,16
Crediteuren	„ 25.821,19
Reserve voor gevoteerde bedragen	„ 9.686,—
	f 119.287,88

VERLIES- EN WINSTREKENING OVER 1962

Verliezen

Tijdschrift voor Entomologie	f 5.347,90
Entomologische Berichten	„ 6.730,23
Bibliotheek	„ 15.637,96
Onkosten	„ 993,44
Afschrijving debiteuren	„ 271,99
	f 28.981,52

Winsten

Contributies	f 5.264,50
Rente	„ 1.957,70
Subsidie Uyttenboogaart-Eliassen Stichting	„ 20.800,—
Nadelig saldo over 1962	„ 959,32
	f 28.981,52

Hierna wordt het Verslag van de Kascommissie, bestaande uit de Heren E. J. NIEUWENHUIS en Dr. G. KRUSEMAN, door eerstgenoemde uitgebracht.

Beide Heren verklaren alles geheel in orde te hebben bevonden. Zij hebben veel lof voor de accurate wijze waarop de Penningmeester, de heer H. WIERING, het omvangrijke werk heeft verricht.

Onder applaus van de aanwezigen wordt daarop de Penningmeester voor zijn beheer gedechargeerd en de Voorzitter bedankt de heer WIERING nog eens namens alle leden voor wat hij ten behoeve van een goede gang van zaken in de Vereniging gedaan heeft.

Vervolgens wordt behandeld de begroting 1963.

BEGROTING 1963

Contributies	f 5.200,—	
Rente	„ 2.300,—	
Boekenfonds	„ 3.600,—	
T.v.E. ab. leden	f 1.100,—	
ab. niet-leden	„ 1.000,—	
restitutie overdr.	„ 700,—	
subsidie rijk	„ 1.000,—	„ 3.800,—
U.E.S.: bibliotheek hulp		„ 2.500,—
E.E.A.		p.m.
N.E.M.		p.m.
Te kort		„ 20.700,—
		f 38.100,—
<i>Uitgaven:</i>		
Onkosten algemeen	f 1.500,—	
E.B.	„ 7.000,—	
T.v.E.	„ 9.500,—	
Bibliotheek: salarissen	f 10.500,—	
losse aankopen	„ 3.000,—	
serie aankopen	„ 2.750,—	
onkosten	„ 3.850,—	„ 20.100,—
E.E.A.		p.m.
N.E.M.		p.m.
Onvoorzien		p.m.
		f 38.100,—

De Heer DEN HOED vraagt, of de subsidie van O. K. en W. ad f 1000,— niet te weinig is onder de huidige omstandigheden. Na enige discussie deelt de Voorzitter mee te zullen onderzoeken of een verhoging mogelijk is.

De Voorzitter stelt nu aan de orde het benoemen van de Kascommissie voor het nazien der boeken over het jaar 1963. Gekozen worden de Heren Dr. G. KRUSEMAN en G. HELMERS. Vervolgens krijgt de heer C. A. W. JEEKEL het woord voor zijn verslag van de Bibliothecaris over 1961/1962.

Verslag van de Bibliothecaris over 1962/63

Zoals U allen bekend is, kwam er in de personeelsbezetting van de Bibliotheek een belangrijke verandering, doordat Mevr. C. S. DE NOBEL-WUNNEBERG, na circa 12½ jaar bij de Vereniging in dienst te zijn geweest, wegens haar leeftijd eind 1962 haar werkzaam-

heden beëindigde. Bovendien moest ook Mej. H. A. VAN BEMMEL, kort na het uitbrengen van het vorige jaarverslag, ons om studieredenen verlaten. Ik wil niet nalaten beiden, en uiteraard in het bijzonder Mevr. DE NOBEL, ook hier nog eens hartelijk te danken voor hun toewijding aan onze Bibliotheek.

Helaas bleek het moeilijker om tijdig een geschikte opvolg(st)er voor Mevr. DE NOBEL te vinden dan oorspronkelijk gedacht werd. Op dit moment is dan ook nog niet in de vacature voorzien. Als gevolg van één en ander waren ernstige vertragingen in de behandelingen van aanvragen, bestellingen, etc. niet te vermijden. Gelukkig kan ik zeggen dat aan deze toestand spoedig een einde zal komen.

Het spreekt wel vanzelf dat, gezien de situatie in het afgelopen jaar, er behalve het normale werk weinig belangrijke zaken te vermelden zijn. Ook gedurende dit jaar was het gebruik dat men van de Bibliotheek maakte, wederom zeer intensief. Het aantal uitgeleende werken was ongeveer gelijk aan dat van het voorgaande jaar.

In huisvesting en outillage kwam dit jaar geen wijziging.

Wat betreft de belangrijkste aanwinsten van dit jaar kan ik U meedelen, dat de Vereniging de eerste keuze verkreeg bij de verkoop van de bibliotheek van wijlen de Heer P. VAN DER WIEL. Weliswaar betrof het hier slechts een betrekkelijk klein aantal werken, maar met het gekochte konden toch enkele belangrijke hiaten op coleopterologisch gebied in onze Bibliotheek worden gevuld. De verkoop van het resterende werd door Mevr. DE NOBEL tot volle tevredenheid van de nagelaten betrekkingen van de overledene geregeld.

Verder kon door ruil het Amerikaanse tijdschrift „The Florida Entomologist” worden gecompleteerd. Voorts verdient vermelding de aankoop van een deel van de entomologische publikaties uit de zeer kostbare series van het Instituut der Nationale Parken van Belgisch Congo.

Van diverse leden mochten wij ook dit jaar weer geschenken ontvangen. In dit verband wil ik de Heer BETREM noemen, die voor ons in Amerika een vrij belangrijke hoeveelheid overdrukken wist te verwerven. De Heer DIAKONOFF completeerde voor zover mogelijk onze serie overdrukken van zijn publikaties. Ik wil hieraan nog eens een opwekking aan onze leden verbinden zijn voorbeeld te volgen.

Als besluit van dit verslag wil ik mijn medebestuurleden gaarne hartelijk danken voor hun grote belangstelling voor het wel en wee van onze Bibliotheek.

De Voorzitter richt een woord van dank aan de Bibliothecaris voor het goede werk door hem aan de Vereniging bewezen.

Vervolgens werd aan de heer W. A. GRAVESTEIN gevraagd, of er mededelingen te geven waren over de Commissie voor Natuurbescherming, hetgeen niet het geval was.

Het volgende punt is de vaststelling van de plaats, waar de volgende Lentevergadering gehouden zal worden. Unaniem werd besloten wederom naar Utrecht te gaan.

Aan de orde is nu de verkiezing van een bestuurslid, in verband met het periodiek aftreden van de heer G. L. VAN EYNDHOVEN, die niet herkiesbaar is. Het Bestuur had het volgende dubbeltal gesteld:

1. W. HELLINGA

2. G. HELMERS Jr.

Opgave van andere kandidaten was niet bij het Bestuur binnengekomen. Het Stembureau werd gevormd door de heren A. DIAKONOFF en P. CHRYSANTHUS.

Na stemming werd de volgende uitslag bekend gemaakt:

W. HELLINGA 29 stemmen

G. HELMERS Jr. 2 stemmen

blanco 1 stem,

zodat de Heer W. HELLINGA tot Bestuurslid gekozen werd.

Daarna nam de **Voorzitter** het woord en richtte zich tot de aftredende secretaris. In gloedvolle bewoordingen werd hem dank gebracht voor alles wat hij voor de Vereniging heeft gedaan in de 17 jaren van zijn secretarisschap. Gezien zijn langdurige en uitstekende staat van dienst wilde het Bestuur de Vergadering aanbevelen hem het Lidmaatschap van Verdienste te verlenen. Onder luid applaus werd hij als zodanig benoemd.

Daarop richtte de heer F. C. J. FISCHER zich tot de scheidende secretaris, waarbij hem in een geestige toespraak namens het bestuur De Atlas der Europese Vogels werd aangeboden.

In zijn dankwoord richtte de heer VAN EYNDHOVEN zich tot de Vergadering met de volgende rede:

In onze vereniging, die nu 118 jaar oud is, is het al jaar en dag de gewoonte geweest, dat de president het algemeen verslag uitbrengt. Velen, die bij andere verenigingen aangesloten zijn, vinden dit een vreemde gewoonte, omdat daar de secretaris zulks pleegt te doen. Daar staat evenwel tegenover, dat de voorzitter gemakkelijker een persoonlijk cachet aan zijn verslag kan geven dan de secretaris, die geheel objectief moet blijven.

Het gevolg van een en ander is in onze vereniging evenwel, dat men de secretaris nauwelijks meer hoort spreken. Hij beperkt zich vrijwel tot enkele woorden om de presentielijst en de lijst van sprekers te laten rondgaan en te vragen wie van plan is te blijven lunchen, terwijl hij na afloop tracht enige aanwezigen voor de borrel en hopelijk ook voor het diner na de bijeenkomst te winnen.

Gedurende de laatste 17 jaar heeft aan de rechterzijde des voorzitter altijd dezelfde persoon gezeten. Aangezien vele leden pas na de oorlog lid zijn geworden, heeft men wel eens gemeend, dat de secretaris in het bestuur zo'n beetje een vaste positie had, hetgeen trouwens in vroegere tijden ook wel het geval was.

Verscheidene leden waren dan ook verbaasd, dat de huidige secretaris, die nooit op de bijeenkomst ontbrak, nu plotseling bij zijn periodiek aftreden statutair niet meer herkiesbaar bleek te zijn. Slechts weinigen kennen natuurlijk precies de inhoud van de Wet onze vereniging.

Het spreekt vanzelf, dat men in een vereniging als de onze, met een zo groot actief en prettig verenigingsleven, niet na 17 jaar kan aftreden zonder daarmede tevens een deel van zijn eigen leven af te sluiten. Dit moge mij dan ook het recht geven vandaag eens iets langer te spreken en een kleine terugblik te werpen op de nu afgesloten periode.

Toen in het jaar 1946 de toenmalige secretaris, de heer G. BARENDRECHT, bij mij kwam met de vraag of ik bereid zou zijn hem op te volgen, heb ik daar ernstig over moeten nadenken. Ik zat toen al wel enige jaren in de redactie en verzorgde de Entomologische Berichten voordat de heer LEMPKE dit van mij overnam, maar ik was toen nog amateur en had een drukke dagelijkse werkkring. Aan de andere kant had ik grote belangstelling voor de N.E.V., omdat mijn grootvader, A. J. VAN EINDHOVEN, in 1845 bij de oprichting tot een der eerste leden had behoord en tot zijn dood op 8 mei 1861 een enthousiast lid was gebleven. Na zijn dood is er in ons gezin wel veel aan natuurstudie gedaan, maar pas omstreeks 1910 deden de insecten in de eigenlijke zin weer hun intrede, toen ik als klein jongetje begon met meenemen en kweken van rupsen.

In 1927 kwam ik in contact met Dr. J. Th. OUDEMANS, die mij als lid van de N.E.V. voordroeg. Daar werd ik al gauw in de vriendenkring opgenomen, mede dank zij de traditionele verenigingsdiners en borrels. Daar leerde ik ook Dr. A. C. OUDEMANS kennen, aan wie ik te danken heb dat ik acaroloog ben geworden.

Ik heb dus in 1946 het secretariaat van de heer BARENDRECHT overgenomen, toen nog met de optie om mijn hele leven secretaris te blijven en in de verwachting, dat er niet al te veel werk aan het secretariaat zou zitten. Aan beide zaken werd evenwel al spoedig de bodem ingeslagen, toen de heer DAMMERMAN kort daarna met voorstellen van algehele wetswijziging kwam, waarbij o.a. het na zekere tijd aftreden van bestuursleden verplicht werd gesteld. Bovendien ging het tot stand komen van deze wijzigingen zeer veel tijd

kosten. Trouwens, ook in andere opzichten is het secretariaat toch vaak wel veel tijdroverder geweest dan ik oorspronkelijk had gedacht. Zo hebben wij nu een veel groter ledental met een constante aanwas. Wij hebben nu 4 bijeenkomsten, waarbij de secretaris bij 2 ervan voor sprekers moeten zorgen. Bovendien is het de gewoonte geworden, dat de secretaris voor de zomerbijeenkomsten het logies verzorgt, terwijl zulks vroeger door de leden zelf werd gedaan.

Het bestuurs- en redactiewerk is ook toegenomen. Desalniettemin is het werk steeds prettig en interessant gebleven, niet het minst doordat de secretaris bijna alle nieuwe leden persoonlijk leert kennen en tevens een kans heeft — indien hij zulks op prijs stelt — om in nauw contact te komen met de organisatie van onze Afdeling voor Toegepaste Entomologie. Op de achtergrond is er voor de secretaris dan ook nog een stille aanleiding om zich bij tijd en wijle te laten zien op de kleinere bijeenkomsten, zoals die van de afdeling Noord-Holland, Zuid-Holland en Zuidoost-Nederland. Ik hoop, dat mijn opvolger in de gelegenheid zal zijn om ook aan dit punt enige tijd te geven.

Behalve de grote wetswijzigingen van 1948 en 1957 zijn er in mijn periode ten opzichte van het secretariaat geen grote dingen geschied. Vanzelfsprekend is er in de vereniging wel een en ander gebeurd en met name bij de bibliotheek is veel omgegaan, maar daaromtrent heeft de heer KRUSEMAN bij zijn aftreden in 1960 reeds verslag uitgebracht.

Toen ik in 1927 lid werd, telde de vereniging 171 leden (waarvan slechts 132 gewone leden). Toen ik secretaris werd, was dit getal aangegroeid tot 272. Nu, bij mijn aftreden, tel ik 489 leden. Zo gaarne had ik bij mijn aftreden het ronde getal van 500 bereikt willen hebben, maar tevelen hebben ontijdig voor het lidmaatschap bedankt. Na het jaar 1946, dus in mijn periode, heb ik ingeschreven:

Leden van Verdienste	5
Ereleden	18
Begunstigers	8
Corresponderende leden	4
Buitenlandse leden	20
Gewone leden	319
Studentleden	65
Adspirantleden	26
465 personen	

Er zijn echter onderwijl omstreeks 60 leden gestorven en bovenal hebben er teveel leden bedankt, zodat bovenstaand cijfer van 465 met meer dan de helft gereduceerd is.

Met de telling van 489 leden, zojuist door de voorzitter in zijn verslag genoemd en met nog 5 personen, die plannen koesteren om zich aan te sluiten, komen we toch wel heel dicht bij mijn desideratum.

In een vereniging als de onze verandert veel. Van degenen, die langer lid zijn dan ikzelf, komen er nog slechts omstreeks 13 van tijd tot tijd op onze bijeenkomsten. Van degenen, die tussen 1927 en 1946 lid werden, zien wij er min of meer regelmatig maar ongeveer 43. Alle anderen hebben nooit iemand anders op de plaats van de secretaris zien zitten dan mijn persoon.

Gaarne wil ik tot besluit nog een woord van dank richten tot alle bestuursleden, die ik in mijn lange periode heb medegemaakt. Met hen allen heb ik buitengewoon prettig samengewerkt, waardoor de bestuursvergaderingen altijd een aangenaam evenement waren. Aldus heb ik gepoogd het mijne ertoe bij te dragen, dat alles in de vereniging goed verliep. Met name wil ik ook mijn diverse presidenten memoreren, die in de vereniging mijn chefs waren en op wier belangstelling ik te allen tijde ten volle kon rekenen, nl. de heren UYTENBOOGAART, DAMMERMAN, DE BEAUFORT, BARENDRECHT en VAN DER VECHT.

En voorts mag ik niet nalaten een woord van dank te spreken tot alle overige leden voor de bijzonder vriendelijke wijze, waarop zij mij altijd zijn tegemoetgekomen. Zowel op de grote bijeenkomsten als op de afdelingsvergaderingen, en later ook op het Zoölogisch Museum, heb ik altijd veel sympathie ondervonden. Vele goede vrienden zijn ons helaas in

deze jaren ontvallen, maar er zijn er nog vele over. Ik heb mijnerzijds getracht er zo actief mogelijk toe bij te dragen, dat de onderlinge vriendschap tussen de leden zou blijven bestaan, ondanks de grote veranderingen, welke zich reeds jarenlang onontkoombaar hebben voltrokken in een zich steeds veranderende wereld. Ik geloof wel, dat mij dit in hoofdzaak is gelukt. Enige malen, gelukkig zeer zelden, heb ik als regulerende factor kunnen optreden bij gerezen problemen en ook hier eigenlijk altijd met succes, en zo zie ik nog steeds overal een prettige sfeer om mij heen.

Er is overigens wel veel veranderd, wanneer men bedenkt dat ik in 1927 als 21-jarige als benjamin bij de gemeenschap van merendeels oudere, oude en zeer oude entomologen kwam, met slechts hoogstens 2 iets oudere leden boven mij. Nu hebben wij alleen al 42 student-leden en 9 adspirantleden, om niet te spreken van onze diverse jeugdige gewone leden.

Geheel tot slot nog een enkel woord tot mijn zojuist gekozen opvolger.

Waarde HELLINGA, beste Wim, ik weet dat je al jaren geleden hebt laten blijken, dat je het op zichzelf prettig zou vinden de vereniging van nut te zijn en dat je zelfs niet terug deinsde voor een eventueel secretarisschap met al zijn mooie, maar ook bezwaarlijke kanten. Dat je, toen wij naar kandidaten moesten uitzien, voet bij stuk gehouden hebt, heb ik heel erg op prijs gesteld. Ik behoef daarover hier niet meer uit wijden. Op dit ogenblik ben je slechts als bestuurslid gekozen, maar ik vermoed wel dat, als straks het bestuur de verdeling der functies heeft vastgesteld, aan jou het secretariaat zal toevallen. Ik kan je in dat geval slechts toe wensen, dat je deze functie met evenveel vreugde zal mogen vervullen als ikzelf en dat je ook van de zijde der leden op een even grote vriendschap zal mogen rekenen.

Verder zij het mij vergund hier ook mijn goede vriend HELMERS te bedanken voor zijn bereidwilligheid om zich als tweede candidaat te stellen en dus eventueel deze taak op zijn schouders te nemen.

Het volgende punt is de verkiezing van een lid van de Commissie van Redactie in verband met het periodiek aftreden van de heer C. F. A. BRUYNING, die zich niet herkiesbaar stelt. Daar in de komende jaren een toename van het redactiewerk te verwachten is, stelt het Bestuur voor deze Commissie, waarin nog een vacature bestaat, bovendien uit te breiden met twee andere leden. Het Bestuur stelde voor deze drie plaatsen candidaat de Heren G. L. VAN EYNDHOVEN, V. VAN DER GOOT en J. T. WIEBES. Wegens zijn ziekte is de benoeming van de heer VAN DER GOOT aangehouden, terwijl de heren G. L. VAN EYNDHOVEN en J. T. WIEBES als nieuwe Redactieleden gekozen werden.

De Heer A. DIAKONOFF bedankt het aftredende redactielid de heer C. F. A. BRUYNING en hij leidt de heer J. T. WIEBES in.

De Voorzitter deelt daarna mede, dat het Bestuur tot Ereleden heeft benoemd:

Dr. O. W. RICHARDS te Londen,

Dr. H. BEIER te Wenen

en tot corresponderend lid

Dr. Henry TOWNES te Ann Arbor (U.S.A.)

na uitvoerig toegelicht te hebben op grond van welke verdiensten zij als zodanig zijn benoemd.

Bij de Rondvraag vroeg niemand het woord, zodat de Vergadering overgaat tot de

WETENSCHAPPELIJKE MEDEDELINGEN

waarbij de volgende sprekers het woord voerden:

W. M. HERREBOUT over: Concurrentie tussen twee tachynide parasieten op *Bupalus pinarius*, (de dennespanner) met interessante lichtbeelden.

C. A. W. JEEKEL over: Myriopoda.

*Dr. W. J. KABOS over: Kleurvariëteiten bij sprinkhanen en hun chemische basis.

* wordt gepubliceerd in de Ent. Berichten.

Nadat verder niemand het woord verlangt, sluit de Voorzitter de bijeenkomst onder dankzegging aan de sprekers en aan allen, die verder tot haar welslagen hebben bijgedragen.

Amsterdam, Weesperzijde 23II.

Chararas, Constantin, Etude biologique des Scolytides des Conifères. I—VIII, 1—556, 282 fig., 67 graph. Encyclopédie Entomologique XXXVIII. Editions Paul Lechevalier. (Exemplaar door de Vereniging ter bespreking ontvangen).

Het boek bevat een uitgebreide biologisch-ecologische studie van de bastkevertjes die in Europa op Coniferen leven. De studie is opgezet om tot een beter begrip te komen van de oorzaken van de massa-vermeerderingen van de boordertjes, die bomen en bossen tot afsterven kunnen brengen. De gegevens zijn gebaseerd op tien jaar lang voortgezette originele waarnemingen en experimenten; de bosbouw-entomologische literatuur is slechts geciteerd als het absoluut noodzakelijk was. Het belangrijkste onderdeel van het veelzijdige onderwerp is daarbij de wisselwerking tussen waardboom en parasiet.

Het eerste deel van het boek behandelt achtereenvolgens: de ecologische factoren die het leven van de bomen beïnvloeden, zoals klimaat en bodemgesteldheid; daarna de nauw-omschreven eisen, die de bastkevers stellen om zich in de bomen te kunnen vestigen en die blijken samen te hangen met een lage osmotische druk van de sappen in de bomen en de aanwezigheid van „substances extraites des oléorésines”; voorts een algemeen overzicht van de levens-geschiedenis van bastkevers.

Het tweede deel bevat alle beschikbare gegevens over de afzonderlijke bastkeversoorten, totaal 63 in getal. Van elk genus is minstens één soort speciaal bestudeerd. Dit deel is o.a. geïllustreerd met talrijke afbeeldingen van gangstelsels.

Het derde deel gaat over de beperkende factoren bij de ontwikkeling van de boordertjes, onder meer gevormd door natuurlijke vijanden onder de insecten en door ziekten veroorzaakt door schimmels, nematoden en bacteriën. Ten slotte wordt de wijze van bescherming van de bossen tegen bastkever-aanvallen behandeld, onderverdeeld in bosbouwkundige maatregelen en chemische bestrijding.

Het werk is in zeer waarderende woorden ingeleid door Professor GRASSÉ. — KALSHOVEN.

Jaspidia deceptor Scopoli in Drente (Lep., Noct.). Het aantal vindplaatsen van deze zeldzame soort breidt zich uit. Hij leeft in Nederland op droge, grazige, warme plekken. De vondsten zijn meestal incidenteel en betreffen gewoonlijk slechts enkele exemplaren. In Zuid-Limburg is hij nu evenwel reeds op vier terreinen waargenomen, op één ervan zelfs zeer talrijk (in 20 minuten ruim 20 exemplaren). De vangsten zijn daar alle gedaan op kalkgraslandhellingen. Het kalkgrasland is dus in Nederland wel een typisch biotoop. Geheel afwijkend is de recente vindplaats in het midden van Drente (waarnemingen in 1961, 1962), waar de soort midden in een boscomplex werd aangetroffen, vermoedelijk afkomstig van een grazige, beschutte plaats in de omgeving. Het blijft als steeds de vraag of wij hier met een areaaluitbreiding te maken hebben, of alleen maar met de kwestie van recente terrein-inspecties in nooit bezochte gebieden. Dit zal de toekomst moeten leren. Het is een feit, dat door de betere vervoermiddelen veel sneller en gemakkelijker gebieden worden bereikt, die voordien door de afgelegen ligging terra incognita bleven!

W. J. BOER LEFFEF, Rijksinstituut voor Veldbiologisch Onderzoek ten behoeve van het Natuurbehoud (R.I.V.O.N.), Bilthoven.